

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXII/214/13
Rady Miasta i Gminy Czarniejewo
z dnia 26 czerwca 2013 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE CZARNIEJEWO NA LATA 2013-2016

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE CZARNIEJEWO NA LATA 2013-2016

Rozdział 1. Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarniejewo na lata 2013 -2016 zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149 poz.887 z późn. zm.).

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek opracowania i realizację gminnych programów wspierania rodziny .

Zgodnie z art.176 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy m. in.:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2016 jest utworzenie zintegrowanego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Nadrzędnym celem polityki prorodzinnej jest stworzenie warunków pełnego rozwoju rodziny. Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. To najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu dziecka. Rodzina w sposób świadomy lub nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcyjności w realizacji funkcji psychospołecznych. Rodzina dysfunkcyjna żyje na marginesie. Często ze względu na tajemnicę, wstyd i poczucie bycia gorszym, izoluje się. Nierzadko jest skłócona z najbliższą rodziną, sąsiedztwem. Skupiona na tym co decyduje o przetrwaniu, rezygnuje z zaspokajania potrzeb wyższego rzędu, nie uczestniczy w życiu społeczności lokalnej, nie rozwija zainteresowań i nie uczestniczy w kulturze. Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia niosą za sobą wiele pozytywnych skutków, ale niestety pogłębiają też wiele negatywnych zjawisk. Zaburzeniem prawidłowego funkcjonowania rodziny może być ubóstwo, bezrobocie, choroba. Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, zaniedbywanie obowiązków). Stanowią one zagrożenia dla współczesnej rodziny i mogą prowadzić do wykluczenia społecznego.

Celem pracy z rodziną jest wspieranie więzi uczuciowych w rodzinie oraz integracja rodziny, a także neutralizowanie przypadków patogenego oddziaływania rodziny dziecka. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny.

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁAŃ

Podstawą działań ujętych w Programie są następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz.887 z późn.zm.)
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tj.: Dz. U. z 2013 r., poz.182 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.)
- 5) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r. Nr, poz. 124 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.)
- 7) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.: Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.)
- 8) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j.: Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz 1536 z późn. zm.)
- 9) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Rozdział 2. Diagnoza

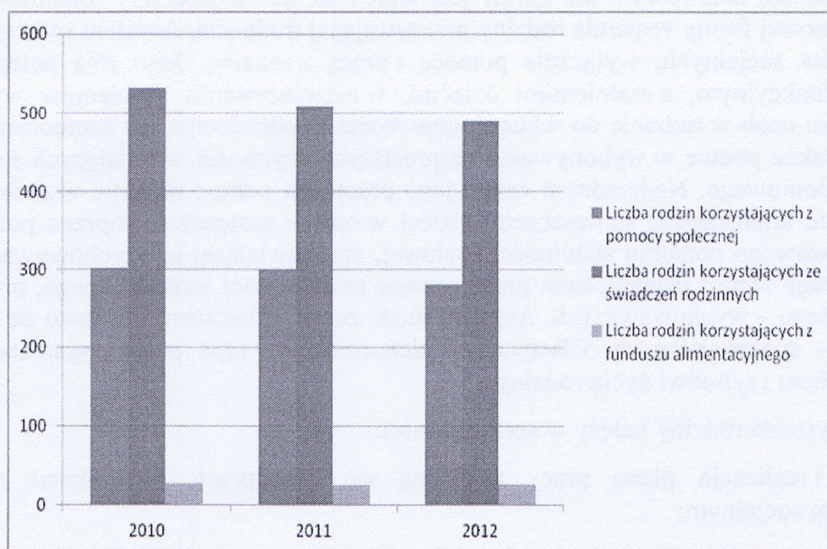
Gminę Czerniejewo zamieszkiwało 7.251 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2012 r.). Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im

bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Liczbę rodzin korzystających z form pomocowych w latach 2010-2012 przez tut. Ośrodek przedstawia tabela nr 1.

Rodziny korzystające z form pomocowych realizowanych w latach 2010 – 2012

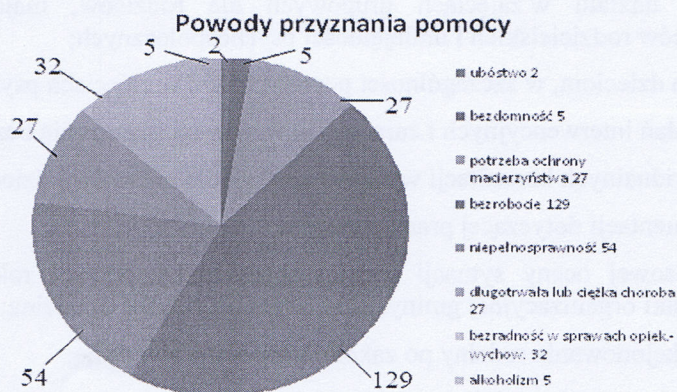
Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	302	299	280
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	532	510	490
3.	Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	27	25	26

Powyższe dane przedstawione zostały również w formie graficznej

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych jak i z pomocy społecznych nieznacznie zmalała. Przyczynę należy upatrywać w niezmiennym od kilku lat kryterium dochodowym (zmiana nastąpiła w przypadku świadczeń rodzinnych od 01.11.2012 r., natomiast w przypadku świadczeń z pomocy społecznej od 01.10.2012 r.)

Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, iż najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w 2012 roku było: bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Przedstawione dane ukazują, iż dominującym czynnikiem przyznawania pomocy w 2012 roku było bezrobocie. Niepokojącym jest wciąż rosnący wskaźnik bezrobocia mimo podejmowanych działań zwalczających to zjawisko. Ta tendencja utrzymuje się już od kilku lat. Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji, uzależnienia mają wpływ na liczbę klientów pozostających bez pracy. Natomiast bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2011 była na tym samym poziomie (39 rodzin), w 2012 r. nieznacznie zmniejszyła się (32 rodzin). Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Rozdział 3.

Asystent rodziny w strukturze gminnego wsparcia rodziny

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystentury rodzinnej do bezpośredniej pracy z rodziną jako nowej formy wsparcia rodziny przeżywającej trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Jego rola polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Nadrzędnym celem jego pracy jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w opiece zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Potrzeba jego zatrudnienia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Asystent może zostać skierowany zarówno do rodzin biologicznych jak i zastępczych – spokrewnionych. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

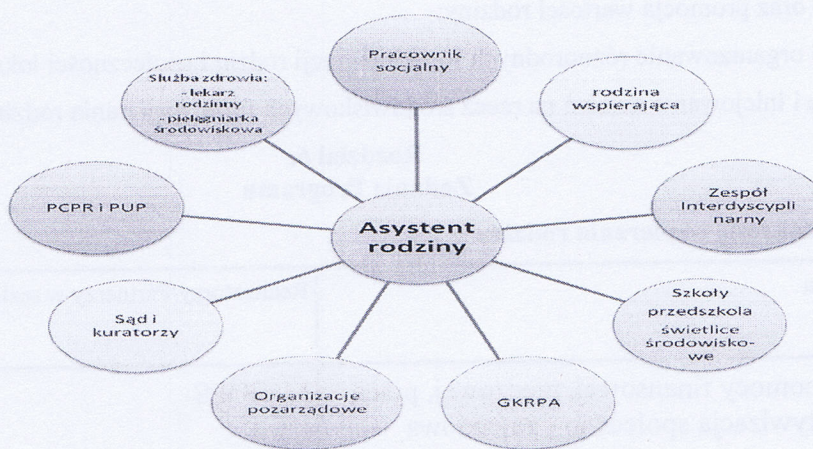
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia wsparcie środowiska lokalnego. Ważną rolę w tym zadaniu pełni najbliższe otoczenie dziecka: sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci.

Możliwość skorzystania przez rodzinę w kryzysie z pomocy innej rodziny, tak zwanej rodziny wspierającej. Zadaniem rodziny wspierającej jest pomoc (przy współpracy asystenta rodziny) rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Gminny system wsparcia rodziny w kryzysie

Rozdział 4. Zasoby

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny działające na terenie Gminy Czarniejewo:

- 1) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarniejewie
- 2) Urząd Miasta i Gminy w Czarniejewie
- 3) Zespół Szkół Publicznych w Czarniejewie
- 4) Zespół Szkół Publicznych w Żydowie
- 5) Przedszkole Samorządowe w Żydowie
- 6) Przedszkole Samorządowe „Wróbelek – Elemelek” w Czarniejewie
- 7) Świetlice Środowiskowe : w Czarniejewie i Żydowie
- 8) Świetlica Dniennego Pobytu w Czarniejewie
- 9) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarniejewie
- 10) Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Czarniejewo
- 11) Komisariat Policji w Czarniejewie
- 12) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a także innych osób chcących skorzystać z porady
- 13) Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego NOVAMED – Poradnia w Czarniejewie i Żydowie

14) organizacje pozarządowe.

2. Instytucje i organizacje spoza terenu Gminy Czarniejewo:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie
- 2) Powiatowy Urząd Pracy w Gnieźnie
- 3) Sąd Rejonowy w Gnieźnie – kuratorzy sądowi i społeczni.

Rozdział 5. Cele Programu

Celem głównym Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Czarniejewo.

Cele szczegółowe:

- 1) Podejmowanie działań zarówno profilaktycznych jak i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- 2) Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny;
- 3) Wzmacnianie oraz promocja wartości rodziny;
- 4) Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych;
- 5) Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci.

Rozdział 6. Zadania Programu

Zadania w zakresie wspierania rodziny

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy/Partnerzy w realizacji zadań	Planowany termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, praca socjalna, aktywizacja społeczno - zawodowa	M-GOPS	2013-2016
2.	Zapewnienie rodzinie z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy ze strony asystenta rodziny	M-GOPS	2013-2016
3.	Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	M-GOPS	2013-2016
4.	Stworzenie oferty pomocy terapeutycznej dla rodzin – m. in. terapia sprawców przemocy, utworzenie grupy wsparcia	M-GOPS, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Czarniejewo	2013-2016
5.	Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	M-GOPS, Szkoły, Policja, GKRPA, Urząd Miasta i Gminy	2013-2016
6.	Tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających (szkolenia) Finansowanie kosztów pomocy ponoszonych przez rodziny wspierającej	M-GOPS, społeczność lokalna	2013-2016
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	M-GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2013-2016
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	M-GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2013-2016
9.	Organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin i dzieci (zgodnych z kalendarzem świąt,	M-GOPS, Szkoły, Urząd Miasta i Gminy, Świetlice Środowiskowe,	2013-2016

	uroczystości m. in. śniadanie Wielkanocne, Piknik Rodzinny z okazji Dnia Dziecka, Mikołajki itp.	organizacje pozarządowe	
10.	Przeprowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnej dla mieszkańców Gminy Czarniejewo dot. problemów zakłócających funkcjonowanie rodziny (przemoc, alkoholizm, nieporadność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	M-GOPS, Szkoły, Stowarzyszenie Oświatowe Onuphrius	2013-2016
11.	Wspieranie dzieci z rodzin, które nie posiadają możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	Szkoły, Urząd Miasta i Gminy	2013-2016
12.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	Szkoły, Świetlice Środowiskowe	2013-2016
13.	Działalność edukacyjna w zakresie aktywnego uczestnictwa rodziny w życiu publicznym (kursy, warsztaty, konferencje)	M-GOPS, organizacje pozarządowe	2013-2016
14.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole i przedszkolu	M-GOPS, Urząd Miasta i Gminy	2013-2016
15.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów, dowozy dzieci niepełnosprawnych	Urząd Miasta i Gminy	2013-2016
16.	Wspieranie rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną (monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem)	M-GOPS	2013-2016
17.	Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem terapeutycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	M-GOPS, GKRPA	2013-2016
18.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	M-GOPS, Policja, GKRPA, Szkoły, kuratorzy	2013-2016
19.	Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno-edukacyjnych	Urząd Miasta i Gminy, organizacje pozarządowe	2013-2016
20.	Współpraca podmiotów działających na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	Wszystkie podmioty realizujące Program	2013-2016
21.	Aktywizacja zawodowa rodzin dotkniętych bezrobociem	M-GOPS , (oferty pracy zgłaszane przez potencjalnych pracodawców oraz udział w szkoleniach w ramach projektów unijnych), Powiatowy Urząd Pracy	2013-2016

Rozdział 7. Adresaci Programu

Program skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w tym rodzin, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, a także przedstawicieli instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny.

Rozdział 8.

Przewidywane efekty realizacji Programu

Gmina Czarniejewo od wielu lat podejmuje inicjatywy na rzecz wspierania rodziny, poprzez szereg działań realizowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty i osoby, specjalizujące się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi

Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa rodziny;

Monitorowanie przez pracowników socjalnych rodzin zagrożonych kryzysem;

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego;

Gromadzenie danych dotyczących działań podejmowanych na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rozdział 9.

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarniejewie przy współpracy z podmiotami wymienionymi w rozdziale IV Programu.

Rozdział 10.

Źródła finansowania

Źródłem Finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy.
- 2) Dotacje z budżetu państwa.

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość ubiegania się o dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej do wysokości 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków.

- 3) Środki pozabudżetowe.

Rozdział 11.

Monitoring

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu – Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarniejewie.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarniejewie składa Radzie Miasta i Gminy Czarniejewo roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Przewodniczący
Rady Miasta i Gminy
Czarniejewo

mgr Tadeusz Szymonek